

2008

Výroční zpráva.

**PROJEKT LITOMĚŘICE – ZDRAVÉ MĚSTO A
MÍSTNÍ AGENDA 21**

OBSAH

1. Popis projektu
2. Národní síť Zdravých měst ČR
3. Historie Projektu Litoměřice – Zdravé město a MA 21
4. Organizační a administrativní zajištění projektu
5. Poslání Projektu Litoměřice – Zdravé město a MA 21
6. Přínos v členství v Národní síti Zdravých města ČR
7. Služby Národní sítě Zdravých měst ČR čerpané městem v r. 2008
8. Komunitní kampaně
9. Další akce v rámci Projektu Zdravé město a MA 21 Litoměřice
10. Fórum Zdravého města Litoměřice
11. Interní grantový systém Zdravého města Litoměřice – IGS
12. Propagace a medializace projektu
13. Důležité úspěchy a ocenění pro Zdravá města
14. Finanční zdroje na realizaci projektu

1. Popis projektu

Projekt Litoměřice – Zdravé město a Místní Agenda 21 je souhrnem činností, jejichž realizace by měla vést k naplnění cílů stanovených mezinárodními dokumenty: Zdraví 21 (dokument OSN-WHO) a Agenda 21 (dokument OSN), tj. udržitelného rozvoje, zdraví a kvality života.

Metodika projektu propojuje dva celoevropské programy - „Zdravé město WHO“ a „Místní Agendu 21“:

Projekt Zdravé město WHO

Smyslem programu iniciovaného Světovou zdravotní organizací (WHO) je systematická podpora zdraví s ohledem na tyto skutečnosti:

- zdraví není jen nepřítomností nemoci, ale i subjektivním pocitem životní pohody,
- zdraví je podmínkou celkově hodnotného života jednotlivce i společnosti,
- zdraví (i nemoc) jsou výslednicí vzájemných vztahů mezi organizmem, psychikou a jeho prostředím,
- zdraví ovlivňují lidé svým chováním (jednotlivec může aktivně podporovat zdraví svoje i okolí tomu odpovídajícím chováním, postoji a myšlením, celoživotně praktikovaným zdravým způsobem života, stejně tak, jako si ho dovede poškozovat),
- s podporou zdraví je třeba začít od raného dětství (nejvíce a nejnázze si jednotlivec osvojí návyky, dovednosti a postoje zdraví podporujícího chování, když se jim začne učit co nejdříve, nejpozději od 3 let),
- prevence je levnější než léčba (předcházet nemocem a snižovat rizika onemocnění je levnější než nemocné lidi léčit),
- vhodnými místy pro podporu zdraví jsou ta, kde lidé žijí a pracují - rodina, domov, škola, podnik, město apod.

Místní Agenda 21

Místní Agenda 21 je programem rozvoje obce (regionu), který zavádí principy udržitelného rozvoje do praxe. Je to proces směřující k zajištění dobré a udržitelné kvality života a životního prostředí v určitém území. Místní Agenda 21 zohledňuje konkrétní místní problémy a hledá pro ně řešení ve spolupráci se všemi složkami místního společenství, takže odráží také jejich potřeby a zohledňuje dopady rozhodnutí na všechny oblasti života v delším časovém horizontu.

2. Národní síť zdravých měst ČR

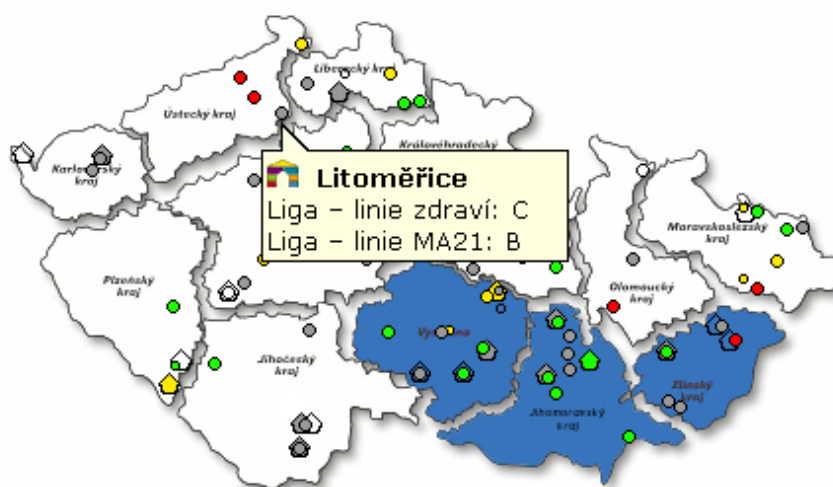
Národní síť Zdravých měst ČR (NSZM ČR) je zájmovým sdružením právnických osob, jehož posláním je propojovat municipality a odborné organizace v České republice ke spolupráci v systematické podpoře zdraví a kvality života a k aktivnímu uplatňování udržitelného rozvoje na místní, regionální, národní i mezinárodní úrovni. Členstvím v Národní síti Zdravých měst ČR se

členové zavazují podporovat, propagovat a rozvíjet dlouhodobé programy Projekt Zdravé město WHO a Místní Agendu 21, které vycházejí z dokumentu Světové zdravotní organizace „Zdraví 21“ a z dokumentu OSN „Agenda 21“.

V roce 1988 iniciovala OSN – Světová zdravotní organizace vznik mezinárodního Projektu Zdravé město WHO, ke kterému přizvala nejvýznamnější evropské metropole. Během 15ti let se do projektu zapojilo 1 300 Zdravých měst, obcí a regionů z více než 30ti evropských zemí. V roce 1989 se myšlenky uvedeného projektu začaly realizovat i v České republice. V roce 1994 vytvořilo jedenáct aktivních měst asociaci s názvem Národní síť Zdravých měst České republiky, která dnes zastřešuje 88 členů, s regionálním vlivem na 1769 měst a obcí, ve kterých žije 3,1 milionu obyvatel (30 % populace ČR).

NSZM ČR je v současné době jedinou municipální asociací v ČR, která má ve svém statutu systematicky podporovat udržitelný rozvoj, zdraví a kvalitu života.

Přehled členských municipalit - mapa

3. Historie Projektu – Zdravé město a MA 21

r. 2000 – pod vedením Českého ekologického ústavu ustanovena první iniciační skupina pro Místní Agendu 21 (dále jen „MA21“), předmětem ustavujícího zasedání skupiny byla diskuse k udržitelnému rozvoji a MA 21, poprvé byly definovány okruhy problémů ve městě – doprava, chybějící patriotismus, bydlení a pracovní příležitosti, komunikace komunity – a byla stanovena rozvojová vize města

r. 2000 – město vstupuje do Národní sítě Zdravých měst ČR a podpisem Deklarace Projektu Litoměřice – Zdravé město (*r. 2002*) se oficiálně zavazuje k naplňování mezinárodních koncepcí – Agenda 21, Zdraví 21, Národní akční plán zdraví a životního prostředí (NEHAP)

r. 2001 – ve městě probíhají první osvětové akce (např. Den Země se zvířecími mazlíčky, Jarní úklid města, Běh Terryho Foxe, Cesta za čistým vzduchem – „Výstup na Radobýl“ atd.)

r. 2002 – Radou města bylo schváleno oficiální propojení Projektu Litoměřice - Zdravé město a Místní Agendy 21, vzniká organizační zázemí projektu ve městě - ustanoven politik a koordinátor zodpovědný za realizaci projektu

4. Organizační zajištění projektu

Politik Projektu Litoměřice – Zdravé město a MA 21:

Mgr. Petr Hermann – zastupitel města

T: 739639681

E: hermann.petr@seznam.cz

Koordinátorka Projektu Litoměřice – Zdravé město a MA 21:

Monika Kubešová

T: 416 916 447, F: 416 916 210

E: monika.kubesova@litomerice.cz

Komise Projektu Litoměřice – Zdravé město a MA 21:

Předseda: Mgr. Petr Hermann

Tajemnice: Monika Kubešová (MěÚ, OPaS)

Členové: Alena Kuldová (Společnost pro plánování rodiny a sexuální výchovu)

Bc. Miroslava Najmanová (MěÚ, ved. OŠKSaPP)

Mgr. Veronika Svobodová (Středisko ekologické výchova a etiky SEVER)

Ing. Dana Svobodová (MěÚ, ved. OPaS)

Ing. Ivan Palán (zastupitel)

Ing. Lenka Brožová (MěÚ, OŽP)

Ing. Martin Veber (MěÚ, ved. OSVaZ)

Ing. Veronika Šturalová (MěÚ, OPaS)

Libuše Melenová (aktivní občan)

Ludmila Punčochářová (zastupitelka)

Mgr. Blanka Ježková (řed. Soukromé ZŠ a MŠ Lingua Universal, s.r.o.)

Miroslav Chlumský (KLIKA 1, o. s.)

MUDr. František Pražák (Městská nemocnice Litoměřice)

por. Ing. Alena Romová (OŘ PČR)

Tibor Horváth (MěÚ, OSVaZ)

Zuzana Bendová (řed. DDM Rozmarýn)

Dalšími klíčovými aktéry realizace projektu jsou:

- představitelé politického vedení města

- tajemník úřadu
- koordinátor Strategického plánu rozvoje města Litoměřice
- strategický tým
- koordinátor komunitního Plánu sociálních služeb

5. Poslání projektu Litoměřice – Zdravé město a MA 21

- **podpora udržitelného rozvoje**
- **podpora zdraví**
- **vytváření místního partnerství** (dobrá a funkční spolupráce mezi městem a partnery – NNO, školami, odbornými institucemi, firmami atd. - osvědčené formy spolupráce - akce, kampaně, motivační nástroj – interní grantový systém Zdravého města Litoměřice, cíl: „pasivní klienti -> aktivní partneři“)
- **zvyšování kvality veřejné správy** (udržitelnost by měla být chápána jako součást řízení místního úřadu - zavádění managementu kvality – Kritéria MA21, ISO 9000, 14000 a další)
- **zajištění kvality strategického plánování a řízení** (Strategický plán rozvoje města)
- **komunitní plánování** (komunitní Plán zdraví a kvality života, komunitní Plán sociálních služeb)
- **vzdělávání, výchova a osvěta v oblasti ochrany životního prostředí**
- **místní akce pro zlepšení kvality života, zdraví komunity a uplatňování udržitelného rozvoje** (kampaně, zdravotně výchovné programy)
- **rozvoj vnějších vztahů - spolupráce se zástupci jiných úřadů, institucí a škol, zástupci hospodářského i nevládního sektoru a zapojení města do sítí a projektů na místní a regionální úrovni** (např. Národní síť Zdravých měst ČR, TIMUR, Národní síť rozvoje venkova, Svaz měst a obcí ČR atd.)
- **medializace, propagace města** (médiá, internetové stránky NSZM ČR a města Litoměřice)

Pomocí výše uvedených aktivit město dlouhodobě usiluje o zajišťování podmínek pro kvalitní a spokojený život všech obyvatel. To dokládá i rozvojová vize města:

„Litoměřice – královské město - Zahrada Čech – město vzdělanosti, kultury, zdravého životního prostředí, zdravého životního stylu a turismu.“

(Strategický plán rozvoje města, schválen zastupitelstvem města v září 2006)

6. Přínos členství v Národní síti Zdravých měst ČR

- zastřešení významnou mezinárodní autoritou (OSN – WHO)
- informace, služby, přístup k finančním zdrojům (podpůrná vyjádření k projektům)
- síťová spolupráce, výměna zkušeností v ČR i v zahraničí (Databáze příkladů dobré praxe)
- spolupráce s odbornými partnery v ČR i v zahraničí (Výzkumný ústav zemědělských a potravinářských informací, CENIA atd.)
- propagace aktivit přispívajících k naplňování zásad zdraví, kvality života a udržitelného rozvoje (např. kampaně)
- vizitka a „známka kvality“ vůči zahraničí a návštěvníkům („Zdravé město“ - prestižní označení pro město zapojené do mezinárodního Projektu Zdravé město pod patronací OSN - WHO)

7. Služby Národní sítě Zdravých měst ČR čerpané v r. 2008

- **Semináře a školení koordinátorů a politiků PZM a MA21 – Jarní škola NSZM** (březen, Chrudim – Ing. Svobodová, sl. Kubešová, Mgr. Hermann), Letní škola NSZM (červen, Strakonice – sl. Kubešová, Mgr. Hermann), Podzimní škola NSZM (listopad, Hodonín – Ing. Svobodová, Kubešová, Mgr. Hermann)
- **Konzultační setkání pro přípravu projektu na podporu MA 21- Phare Revolving** (únor, Praha – Ing. Svobodová)
- **Sekce NSZM – Udržitelná doprava** (únor, Praha – p. Tvrdík), Plánování pro zdraví (říjen, Praha – sl. Kubešová, Mgr. Hermann)
- **Aktualizace Komunitního Plánu zdraví a kvality života** (metodická pomoc při komunitním plánování, facilitace Fóra Zdravého města Litoměřice aneb 10 problémů Litoměřic – květen)
- **Organizační pomoc a záštita projektu Karavana Evropy** (duben, Litoměřice – představitelé města Litoměřice – Mgr. Chlupáč, Mgr. Hermann, sl. Kubešová, p. Landa, Ing. Löwy, Ing. Palán, Bc. Panaš, Ing. Řepíková, Ing. Svobodová, Ing. Gryndler, pí. Smejkalová, p. Tvrdík, pí. Břeňová, p. Smejkal, představitelé města Lovosice – p. Kulkánek, pí. Beranová, Ing. Dlouhý, p. Jakub, zástupci společnosti Lovochemie Lovosice a.s. – Mgr. Brabec, p. Janda, Ing. Kadavá, p. Markvart, Mgr. Vodičková a společnosti GLANZSTOFF-BOHEMIA s.r.o – Ing. Kubát, za NSZM ČR – Mgr. Tým, MŽP, Ing. Bláha, zástupci Krajského úřadu Ústeckého kraje – Ing. Beková, Ing. Krydlová a Hasičského záchranného sboru Ústeckého kraje – mjr. Ing. Vašíček, iniciátoři projektu – pí. Colombo, p. Fratter, pí. Lapi, p. Marzorati, p. Serrago (Itálie), pí. Hudeková, pí. Parraková (Slovensko)
- **Propagace města na webu NSZM**
- **Propagace města v tematicky zaměřeném Zpravodaji NSZM** - e-mailová podoba předávána

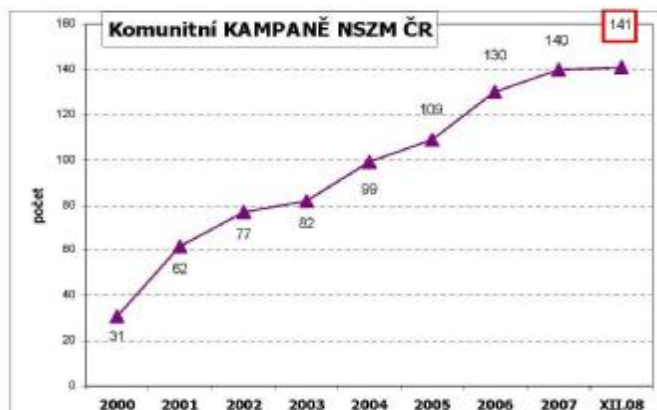
členům NSZM, celostátním médiím, Kanceláři WHO v Praze, ministerstvům a odborným institucím

- **Propagace města v celostátních médiích** (viz níže)
- **Podpůrná vyjádření k projektům za účelem získání finančních prostředků z externích zdrojů**
– Program Péče o děti a dorost, Program prevence kriminality, atd. - (MZ ČR)
- **Prezentace města na stálých sekcích, školách a konferenci NSZM ČR** – Plánování pro zdraví (říje - Mgr. Hermann, sl. Kubešová), Podzimní škola NSZM -(Hodonín – Ing. Svobodová, Mgr. Hermann, sl. Kubešová), Udržitelná energetika (prosinec – Ing. Gryndler, Ing. Löwy, Mgr. Hermann, Ing. Svobodová, sl. Kubešová)
- **Prezentace v zahraničí** – návštěva portugalského města Moura (říjen - Hermann)
- **DataPlán** – nástroj pro přehlednou správu strategických dokumentů – zpřehledňuje strategické cíle, ukazatele rozvoje, projekty, rozpočty aktivity odborů i pracovníků. Více na www.dataplan.info
- **Databáze příkladů dobré praxe** – 4 příklady z Litoměřic: Podpora využívání obnovitelných zdrojů energie v Litoměřicích, Dětské zastupitelstvo, Agentura podporovaného zaměstnávání, Centrum pro zdravotně postižené děti a mládež SRDÍČKO (další 3 ve fázi zpracování – Světový den bez tabáku v Litoměřicích, Jídelna pro důchodce, financování správců hřišť). Více na www.dobrapraxe.cz
- **Využívání projektového zásobníku** – přehledné zobrazování návrhů na projekty v internetové databázi „DataPlán NSZM ČR“, která umožňuje jednoduché vkládání a správu projektů ze strany úřadu i dalších partnerů; systém provazuje projekty na konkrétní opatření koncepcí a plánů (města, kraje aj.), do budoucna umožní propojení na témata všech operačních programů EU. Více na <http://dataplan.nszm.cz>

8. Komunitní kampaně

Nástrojem k aktivizaci občanů jsou velké osvětové akce „komunitní kampaně“ celostátně podporované NSZM ČR a založené na spolupráci jednotlivých Zdravých měst, obcí, regionů s místními partnery. S jejich pomocí se již od roku 2000 snažíme o prohlubování vztahu obyvatel Litoměřic k městu.

Spolu s partnery město podpořilo tyto mezinárodní i celostátní kampaně - Den Země, Den bez tabáku, Národní dny bez úrazů, Evropský týden mobility a Evropský den bez aut, Dny zdraví a 30 dní pro neziskový sektor.

Den Země

Naplnění cíle 10 programu Zdraví 21 – zdravé a bezpečné životní prostředí.

Den Země je den věnovaný oslavám svátku Země a ekologicky zaměřeným akcemi. Cílem kampaně je podpořit veřejný zájem o problematiku životního prostředí a zapojit toto téma do politické diskuze.

V rámci mezinárodní kampaně Den Země proběhlo v Litoměřicích během dubna hned několik akcí:

ZŠ Na Valech připravila v rámci kampaně Den Země dvě akce. První byla putovní výstava pro školy a veřejnost pod názvem „**Ekologická stopa**“, která probíhala od 9. do 30. dubna ve vestibulu školy. Výstava měla vést především k zamyšlení a diskusi nad otázkami, které se týkají praktického života každého z nás. Druhou akcí byl projektový den „**Africký černý kontinent**“, který se uskutečnil ve dnech 21. a 22. dubna.

Severočeská galerie výtvarného umění v Litoměřicích připravila pro veřejnost výtvarnou dílnu s názvem „**Vítání jara v galerii aneb galerie plná květů**“. Na akci, která se konala 12. dubna, si návštěvníci v prostorách galerie vytvářeli květinové a motýlí ozdoby z korálek, květinové ornamenty a pro nejmenší bylo připraveno jarní malování. Během celé akce malovali návštěvníci společnými silami květinový maxiobraz, který byl v závěru celého odpoledne při krátkém vystoupení flétnového souboru Bellus slavnostně spuštěn z arkád galerie.

„**Den Země v Rozmarýně**“ (21. 4.) je další akce v rámci kampaně pro děti ZŠ, kterou pořádal DDM Rozmarýn. Na zahradě DDM Rozmarýn si děti mohly prohlédnout a pohladit domácí zvířata a vyzkoušet jízdu na koni. Největší pozornost přilákala vystavená terária s hady a obojživelníky. Odvážné děti měly možnost si na hady sáhnout a vzít si je do ruky. V rámci akce vystoupilo duo Vanda a Standa s ekologickým programem – „Aby bylo na Zemi milo“.

V prostorách knihovny K. H. Máchy proběhla 22. dubna pro děti a mládež akce s názvem „**Vyrábíme stromy z korálek**“. Akce se zúčastnilo 12 dětí. Děti navlékaly podle své fantazie korálky na drátky, které poté smotaly a vyrobily netradiční podobu stromu.

V rámci kampaně Den Země byla dne 24. dubna pro litoměřické mateřské školy připravena ve výukovém areálu Střediska ekologické výchovy SEVER tradiční akce „**Pojďte s námi za zvířátky**“. Od 9 do 12 hodin bylo pro děti připraveno 10 stanovišť plných her a soutěží, na kterých se zábavně naučnou formou seznámily, jakým způsobem žije mravenec, žába, medvěd a další zvířata. Největším lákadlem pro děti bylo prohlédnout si a pohladit živého berana a kozla. Z akce si děti odnesly vlastnoručně vyrobené ovečky a sluníčka, kelímky se semínky slunečnice, které si sami zasadily a diplom, který získaly za úspěšné absolvování všech stanovišť.

26. 4. 2008 se konal výlet pro rodiče s dětmi „**Procházka po Zemi**“, který byl další akcí v rámci kampaně Den Země. Akce proběhla ve spolupráci s Českým červeným křížem a Junákem Radobýl.

Tentýž den se v kině Máj od 20 hodin promítal v rámci kampaně Den Země dokumentární film „**11. hodina**“, který poukazuje na to, jak svým životním stylem ovlivňujeme fungování naší planety.

Dne 26. dubna se konal na Mírovém náměstí v rámci mezinárodní kampaně Den Země 1. ročník cyklistického závodu horských kol – „**Litoměřická dlažba**“. Kromě závodu byl pro návštěvníky v průběhu celé akce připraven doprovodný program s názvem Generali dětský den, na kterém bylo možno shlédnout i Eko-módní přehlídku organizovanou Základní školou speciální, Základní školou praktickou a Praktickou školou Litoměřice. Dále u příležitosti této akce proběhl bezplatný sběr vysloužilého elektrozařízení.

SKP Klubíčko pořádalo v rámci kampaně Den Země tři akce. Akce „**Ekopleny**“, se uskutečnila 10. 4. v prostorách SKP Klubíčko v rámci semináře „**Může být mateřství a rodičovství ekologické?**“ Další akce, která probíhala celý měsíc duben, byla zaměřená na sběr hliníkových obalů – „**Hliníková zeměkoule**“. Děti a maminky z Mateřského centra z nasbíraných obalů vytvořily na konci měsíce Hliníkovou zeměkouli, kterou poté odevzdaly na sběrné místo. Poslední akcí byl „**Jarní bazar**“ (29. 4.). Heslem této akce bylo: *I oblečení se dá recyklovat!* Již od začátku dubna probíhal sběr dětských oděvů, obuvi a hraček. Cílem akce bylo přispět ke snížení nákladů na další výrobu. Výtěžek z bazaru byl použit na vybavení výtvarné dílny v nově rekonstruovaném suterénu SKP Klubíčka.

Na školní zahradě v MŠ Stránského proběhl 29. 4. 2008 dopolední program pro rodiče a děti „**Máme rádi zvířátka**“.

Již 5. března pod heslem „**Chceme také pomáhat Zemi – Třídíme odpad**“ odstartovala ZŠ Havlíčkova na své škole ekologickou akci sérií přednášek o třídění odpadů. Přizvané byly i lektorky společnosti EKO-KOM a.s., které připravily pro děti nejen mnoho zajímavých a užitečných informací, ale v interaktivní části přednášky si žáci mohli sami vyzkoušet roztrždit odpad do správných kontejnerů a seznámili se i s jeho dalším zpracováním. Městský úřad zajistil bezplatné přistavení kontejnerů na papír a plast. Patronát nad tříděním odpadů převzaly děti z 5. B.

Národní dny bez úrazu

Naplnění cílů 4, 9 programu Zdraví 21 – zdraví mladých, snížení výskytu poranění způsobených násilím a úrazy

Smyslem kampaně bylo upozornit děti, rodiče, pedagogy a veřejnost na vážný problém úrazů dětí a nabídnout jim možnosti ochrany před těmito úrazy formou her, soutěží a aktivit zaměřených na druh úrazu a způsobu, jak se před nimi ochránit.

Popis aktivit pořádaných v rámci kampaně:

Dětský den bez úrazů – 17. dubna 2008 - Dětské dopravní hřiště v Jirákových sadech

Cílem preventivní akce věnované žákům 2. tříd litoměřických základních a speciálních škol, bylo seznámit tuto cílovou skupinu obyvatel města s činnostmi složek integrovaného záchranného systému a informovat o tom, že úraz není náhoda a dá se mu správným chováním a dodržováním pravidel předcházet, zabránit nebo alespoň zmírnit jeho následky. V rámci akce děti absolvovaly stanoviště, členěná podle prostředí možného vzniku úrazu:

- 1. nebezpečí doma:** - nebezpečné předměty a látky, vlastní bezpečnost, sám/sama doma (DDM Rozmarýn, Městská policie Litoměřice)
- 2. nebezpečí venku:** - nebezpečné předměty a látky, cesta do školy a ze školy bez doprovodu rodičů, zásady bezpečného chování u vody, na hřišti, při sportu (Střední pedagogická škola J. H. Pestalozziho Litoměřice)
- 3. stanoviště speciální techniky:** vozidlo s vyprošťovací technikou, fixační prostředky a přepravní lůžko + informace, jak přivolat pomoc záchranářů (Hasičský záchranný sbor Litoměřice), vozidlo a vybavení + zopakování jednoduchých pravidel účastníka silničního provozu a povinnosti nosit při jízdě na kole přilbu (Městská policie Litoměřice), vozidlo a vybavení – neprůstřelné vesty, pouta + informace, jak přivolat pomoc záchranářů (OŘ Policie ČR Litoměřice)

Do života bez karambolu – 29. – 30. května 2008 –

Areál výstaviště Zahrady Čech v Litoměřicích

Čtvrteční a páteční dopoledne věnovala Policie ČR „devátákům“ ze základních škol v Litoměřicích. Třetí ročník preventivně - výchovného projektu byl stejně jako v loňském roce zaměřen především na prevenci trestné činnosti, úrazů a na bezpečnost v silničním provozu.

Preventivně informační skupina Policie ČR připravila pro mládež šest zajímavých stanovišť, při jejichž absolvování "devátáci" získali důležité informace a drahocenné rady do života. Na stanovišti ČČK se mladí lidé dozvěděli něco o poskytnutí první pomoci s názornými ukázkami, další stánek obsadilo K-centrum, kde odborníci vysvětlili rizika související s užíváním drog. Policejní technik

předvedl pomůcky k zajišťování stop, psodod ukázal donucovací prostředky a další nezbytnou výbavu policisty. Dopravní policisté seznámili žáky s různými přístroji a pomůckami, kterými je možné na místě zjistit požití alkoholu či omamných nebo psychotropních látek. Další stanoviště patřilo autoškole. Zde se „deváťáci“ dozvěděli všechny potřebné informace o řídičském oprávnění na motorku nebo jiná motorová vozidla a zájemci se s učitelem autoškoly měli možnost i svézt. Policie si pro mládež připravila i laserovou

sřelnici. Celé dopoledne bylo zakončeno ukázkou výcviku služebních policejních psů se zadržením pachatele. Jako drobné upomínkové předměty dostali všichni žáci propisovací tužky s logem Policie ČR. Po celé dva dny měly děti možnost využít občerstvení, které bylo k dispozici přímo v areálu Zahrady Čech.

Policie akci připravila díky vstřícné spolupráci se zástupci Výstaviště Zahrada Čech a Zdravého města Litoměřice.

Bez přilby už nevyjedu (červen – červenec)

Od první poloviny června do konce července probíhala akce „Bez přilby už nevyjedu“. Záměrem akce bylo upozornit děti, rodiče, pedagogy a veřejnost na nebezpečí vážných úrazů hlavy při pádu z jízdního kola. Hlídky strážníků Městské policie Litoměřice v ulicích města a na cyklostezce podél Labe kontrolovali, zda děti a mládež do 18 let nosí při jízdě na kole přilbu. Cyklisté bez přileb byli napomenuti a obdarováni slevovými kupóny na nákup cyklopřileb v prodejnách Cyklo&Hobby s.r.o., vzorní cyklisté jsou naopak odměňováni cyklopotřebami (např. zvonky, cyklolahve, blikačky aj.). V rámci terénní práce strážníků městské policie bylo odměněno 80 cyklistů ve věku do 18 let.

Akci připravilo Zdravé město Litoměřice ve spolupráci s Městskou policií Litoměřice a prodejnou Cyklo&Hobby.

Ve vodě jak na souši – 23. 6. 2008 - areál koupaliště TJ Slavoj Litoměřice

Poslední pondělí před koncem školního roku pozvalo Zdravé město Litoměřice všechny šestáky litoměřických základních a speciálních škol na zábavně naučnou akci. V areálu litoměřického koupaliště bylo pro žáky připraveno šest stanovišť, na kterých se děti dozvěděly jak se chovat u vody, jak předcházet úrazům a jak správně přistupovat k přírodě.

Přehled stanovišť:

- 1) přítel přírody*** – 3 úkoly správného chování v přírodě (Správa CHKO České středohoří Ltm)
- 2) správná výbava kola, povinnosti cyklisty, překážková jízda*** (Velocity)
- 3) krádeže u vody*** - jak si nenechat odcizit své věci (OŘ Policie ČR)
- 4) informace o potápění*** - jak se bezpečně potápět a chovat u vody, ukázka potápěčské výstroje (potápěčský klub Kraken/1.TPŠ plavecká škola Litoměřice)

5) *první pomoc* – záchrana tonoucího, poranění u vody (Oblastní spolek Českého červeného Litoměřice)

6) *proč jsou Litoměřice Zdravým městem* - informace o projektu Zdravé město a MA 21, představení akcí Zdravého města a hodnocení pořádané akce (Zdravé město Litoměřice)

Pod dohledem záchranářů ČČK si mládež vyzkoušela jak zachránit a oživit tonoucího. Praktický nácvik probíhal jak na cvičné figuríně, tak na některém ze spolužáků. Na stanovišti Policie ČR si děti kromě zábavných testů v podobě komiksů (ve kterých prokazovaly své znalosti z bezpečného pobytu u vody a ve vodě), zaházely gumovými granáty na cíl. Policejní technik dětem snímal otisky prstů a názorně předvedl zajišťování daktyloskopických stop. Protože dochází v období letních prázdnin i k četným poraněním při jízdě na kole, bylo jedno ze stanovišť věnováno také správné výbavě jízdního kola a povinnosti nošení cyklopřileb. Zpestřením cyklostanoviště bylo absolvování překážkové dráhy při jízdě na kole. Na stanovišti Správy CHKO České středohoří se žáci dozvěděli například to, jak dlouho trvá, než se rozloží odpadky vyhozené v přírodě. Děti měly za úkol přiřadit k vyobrazeným odpadkům (např. skleněná lahev, PVC, papírový kapesník, slupka od pomeranče, aj.) rozdané lístky s dobou jejich rozpadu. Nadšení dětí vzbudilo stanoviště potápěčského klubu Kraken a 1.TPŠ plavecké školy Litoměřice. V bazénu si "šestáci" mohli vyzkoušet potápění nejen se šnorchlem, ploutvemi a brýlemi, ale i s profesionální potápěčskou výstrojí. Děti se naučily zásady bezpečného potápění a skákání do vody. Na závěr proběhlo "delfínské" proplouvaní obruče, které mělo mezi dětmi veliký úspěch. Závěrečné stanoviště informovalo děti, proč by měly být Litoměřice Zdravým městem a jaké aktivity město pro své občany pořádá. Děti byly dotazovány, co si představují pod pojmem Zdravé město, jaké stanoviště na akci se jim nejvíce líbilo a co by chtěly vidět na příštím ročníku akce. Z výsledků vyplynulo, že všechny třídy o Zdravém městě již slyšely (zjm. prostřednictvím konkrétních akcí pro školy a spolupracujících organizací). Nejvíce se na akci dětem líbilo stanoviště 1. TPŠ potápěčské školy a klubu KRAKEN a na příštích ročnících této akce by rády viděly např.: zásahovou jednotku, kriminální vyšetřování konkrétní krádeže a vraždy, zásah hasičského záchranného sboru, skok padákem či bunjeejumping. Při absolvování všech stanovišť děti dostaly reflexní doplňky a občerstvení formou müsli tyčinek.

Bezpečná ulice – 16. 9. 2008 - Dětské dopravní hřiště v Jiráskových sadech

Akce byla zaměřena na seznámení nových žáků základních škol města Litoměřice s bezpečným chováním při provozu na pozemních komunikacích, zejména pak při jejich cestě do školy a z ní, v souladu s novelami Zákona č.361/2000 Sb. – o pravidlech provozu na pozemních komunikacích a také při jejich aktivitách na sídlištích a dětských hřištích. V tomto školním roce se akce zúčastnily všechny litoměřické základní školy včetně škol speciálních a to v maximálním počtu (280 dětí). Svědčí to o stálém zájmu a ochotě vedení škol a pedagogických pracovníků účastnit se kampaně. „Prvňáčci“, kteří se na Dopravní hřiště v doprovodu svých třídních učitelek přišli podívat, se na prvním a druhém stanovišti seznamovali se strážníky Městské policie Litoměřice a Policíí České republiky. Na třetím stanovišti - DDM Rozmarýn - se děti učily rozeznávat nebezpečí při pohybu na hřištích, sídlištích a dalších volně přístupných prostorách. Z úst nejpovolanějších se dozvěděly, jak se mají správně a hlavně bezpečně chovat cestou do školy a z ní. Třídní učitelky byly s připravenou akcí spokojené a přivítaly možnost využít získané poznatky v další práci s dětmi v oblasti bezpečnosti.

V průběhu této akce byla ve spolupráci s Policíí ČR vyhlášena výtvarná soutěž s názvem „**Bezpečný pohyb na silnici**“. Nejlepší práce byly vyhodnoceny a v rámci besed pořádaných Policíí ČR a děti byly odměněny reflexními doplňky.

Den bez tabáku

Naplnění cíle 4, 12 programu Zdraví 21 - zdraví mladých, snížení škod způsobených alkoholem, drogami a tabákem

Kampaň "**Světový den bez tabáku**" patří mezi největší akce zaměřené na problematiku kouření a jeho prevenci. Oficiálním termínem kampaně je 31. květen, v Litoměřicích proběhla kampaň v měsíci červnu.

Cílem akce bylo s pomocí ZŠ a Speciálních škol zvýšit povědomí o negativních účincích kouření ve všech jeho podobách jak u dětí, mládeže, tak i dospělé populace. V letošním roce Zdravé město Litoměřice vyhlásilo v rámci kampaně **soutěž pro I. a II. stupeň ZŠ a Speciálních škol o nejlépe vytvořenou "cigaretovou maketu"** zaměřenou na ukázkou následků kouření na lidské zdraví.

Skupiny žáků dle vlastní představivosti vytvořily "cigaretovou maketu". Děti vytvořená díla byla posuzována vybranou komisí a dále vystavována v zařízení Města Litoměřice. Kolektiv, který zpracoval nejlepší maketu, byl odměněn věcnými cenami. Vyhodnocení celé kampaně proběhlo za účasti odborníků a zástupců Města Litoměřice dne 5. června 2008 v hotelu Salva Guarda, kde zároveň proběhlo vyhlášení a předání odměn za nejlépe vytvořenou podobu cigaretové makety.

V rámci kampaně dále proběhly na Gymnáziu, Střední odborné škole a Středním odborném učilišti, o. p. s. Litoměřice dne 22. května 2008 *besedy společnosti České koalice proti tabáku*.

Evropský týden mobility a den bez aut

Naplnění cíle 10, 11 programu Zdraví 21 – zdravé a bezpečné životní prostředí, zdravější životní styl

Město Litoměřice bylo i letos osloveno Ministerstvem životního prostředí k účasti na celoevropské kampani „Evropský týden mobility“ (16. - 22. září 2008) a „Evropský den bez aut“ (pořádaný v rámci Evropského týdne mobility, oficiální den mezinárodní kampaně je 22. září 2008, v Litoměřicích probíhal 17. září 2008). Vzhledem k tomu, že Město Litoměřice má i nadále problémy se stále rostoucí automobilovou dopravou a se znečištěným ovzduším a hlukem, které nárůst dopravy přináší, schválila Komise Projekt Zdravé město a Místní agendy 21, zařazení kampaně do celoročního harmonogramu akcí i pro rok 2008. Že je doprava problémem číslo 1, se potvrdilo i na Fóru Zdravého města Litoměřice (22. 4. 2008, ČSJ Litoměřice), kde občané z navržených Top 10 problémů nejvíce hlasovali právě pro Průjezd a příjezd do města.

Světová kampaň *Evropský týden mobility a Evropský den bez aut*, pomáhá propagovat veřejnou dopravu, jízdu na kole a chůzi. V roce 2008 se kampaň zaměřila na téma „*Čistý vzduch všem*“ – na zlepšení kvality ovzduší v municipalitách.

Město Litoměřice se ke kampani přihlásilo podepsáním Charty a jejím schválením v Radě města.

Účast města v kampaních byla požadavkem regionálních neziskových organizací, médií, vedení města i obyvatel města, kterým není lhostejný nárůst automobilové dopravy v ulicích města.

V rámci Evropského týdne mobility byly občanům města i regionu nabídnuty akce zaměřené na udržitelné formy dopravy a dopravní výchovu:

Řízená Panelová diskuse na téma „DOPRAVA“ - 16. 9. 2008 – Co vylepšit a změnit v dopravě ve městě Litoměřice?

Veřejná diskuse nad dopravními problémy města proběhla od 16.00 hod. v prostorách Centrální školní jídelny Litoměřice. Cílem akce bylo zodpovědět občanům dotazy na řešení dopravní infrastruktury, seznámit je s úspěšnými aktivitami, které se podařilo v oblasti dopravy ve městě

školní jídelna Litoměřice.

zrealizovat a s připravovanými záměry města. Občané měli jedinečnou šanci vystoupit a prezentovat své připomínky a náměty na zlepšení dopravní situace ve městě Litoměřice a jeho okolí (viz příloha - zápis z diskuse). Akce se zúčastnilo 10 osob z laické a 9 osob z odborné veřejnosti. Organizátorem akce bylo Zdravé město Litoměřice a Odbor dopravy a silničního hospodářství. Spoluorganizátoři akce - kabelová televize TV Regia, Centrální

Besedy Policie ČR na litoměřických základních školách - 16. – 22. 9. 2008

Vzdělávací programy zaměřené na vlastní bezpečnost dětí, dopravní výchovu, osvojení základních pravidel chování, mezilidské vztahy a trestnou činnost. Akce organizovaná Policíí ČR byla věnována žákům prvního stupně litoměřických škol.

Pouliční anketa na téma „Můj oblíbený dopravní prostředek“ - 16. 9. 2008

Anketu na téma „Můj oblíbený dopravní prostředek“ pomohli v ulicích města uskutečnit ve spolupráci s místní kabelovou televizí Litoměřicka členové Dětského zastupitelstva. Děti se dotazovaly občanů například na nejčastější způsob přepravy po městě, kritické oblasti dopravní infrastruktury města, kvalitu ovzduší ve městě v souvislosti s nárůstem automobilové dopravy apod.

Litoměřický den bez aut + MHD zdarma + Jarmark NNO - 17. 9. 2008

Prostor parkoviště na Mírovém náměstí v Litoměřicích se na několik hodin proměnil v prostor pouze pro pěší a cyklisty. V čase od 10.00 do 13.00 hodin zda probíhal osvětový program pro všechny věkové kategorie zaměřený na udržitelnou dopravu spojený s Jarmarkem neziskových organizací.

Pro návštěvníky byla připravena cyklotrialová show populárního bikera Michala Matyse, projížďky na koních a ponících, cyklojízdy zručnosti, překážková dráha na invalidním vozíku a chůze se slepečkou holí, simulátor nárazu, ukázka poskytování první pomoci, vědomostní, dopravní a bezpečnostní soutěže, hry a kvízy pro děti, výstava publikací o dopravě, výtvarné workshopy, atd. Zpestřením akce byla soutěž pro děti o poukázky na nákup kola v hodnotě 6 000 Kč a cyklopotřeby v hodnotě 500 Kč. Dle prezenčních listin se akce zúčastnilo 439 osob.

Po celý den jezdila v Litoměřicích MHD zdarma. Bezplatné jízdné bylo motivačním nástrojem, jak přimět obyvatele města, aby v tento den nechali svá vozidla doma. V tento den si občané mohli rovněž zdarma vyzkoušet jízdu **výletním vláčkem v centru města.**

Spoluorganizátoři akce - *Policie ČR, Městská policie Litoměřice, Technické služby města Litoměřice, ČČK, Besip, Pojišťovna Generali, Velocity, Středisko ekologické výchovy SEVER, Dům dětí a mládeže Rozmarýn, Knihovna K. H. Máchy, SKP Klubíčko, Klika 1, o.s., Proluga, o.p.s., Naděje o. s., Volnočasový klub Archa Naděje Litoměřice, Farní charita Litoměřice a Roudnice nad Labem, Středisko integračních služeb, detašované pracoviště TyfloCentra Ústí nad Labem, o.p.s., Diakonie ČCE, Ranč 3V Třebušín, K – centrum, Dům P. Marie Pomocné,*

Sponzor akce - *Zdravé město Litoměřice, Ministerstvo životního prostředí ČR, BESIP, Velocity, Výstavy s.r.o., Pojišťovna Generali*

Mediální partner akce - *Radio Fajn North Music, Litoměřický deník, Regionální kabelová televize*

Výjezdní zasedání zastupitelstva - 18. 9. 2008

Jednání Zastupitelstva města Litoměřice se tentokrát uskutečnilo od 16.00 hod. v prostorách Základní školy U Stadionu. Na zasedání vyrazili zastupitelé společně na kolech v 15.30 hod. od budovy radnice.

Nazdob si cyklistickou přilbu a vyhraž! - 19. 9. 2008

Dopolední cyklistický průvod nejen pro základní školy, ale pro všechny milovníky cyklistiky. Průvod byl spojen se soutěží o nejlépe vyzdobenou cyklistickou přilbu. Cyklohappening vyrazil od budovy radnice na cca 2 dlouhou trasu - ulicemi Mírové nám., ulice Michalská, Krajská, Tyršovo nám., Lidická, Na Valech, Masarykova, Teplická, Osvobození, Svojsíkova, Bratří Čapků, Čechova, Topolčanská, U Stadionu, Jiřího z Poděbrad, Na Kocandě, Dlouhá, Mírové náměstí. Akce se pořádala Střediskem ekologické výchovy ve spolupráci se Zdravým městem Litoměřice.

Závody u vody - 20. 9. 2008

Motto akce: „Pohyb přeci není těžký, vezmi kolo, brusle, či zkus to pěšky“

Sportovní soutěžní odpoledne pro děti, mládež i dospělé na Střeleckém ostrově. Účastníci absolvovali vybranou trať na Střeleckém ostrově libovolným stylem - chůzí, během, jízdou na bruslích, na kole. Terén trati byl přizpůsobený i pro invalidní vozíky. Na okruhu Střeleckého ostrova a na cyklostezce podél Labe byla rozmístěny kontrolní stanoviště. Podle počtu záznamů kontrol bylo účastníkům vypočtena délka absolvované trasy, změřen čas a rychlost. Minimální délka trati byla 700 m, horní hranice nebyla

omezena a závisela na volbě účastníků. Každý účastník obdržel diplom a malé občerstvení. V rámci akce probíhal také doprovodný program: jízda na ergometru, plavba na kánoích, pramici, případně raftu. Závodů se zúčastnilo 30 osob různého věku: běh 8 osob, kolo 12 osob, in-line brusle 7 osob, kočárek 3 osoby. Celkem všechny účastníci urazili 154 kilometrů. Závody organizoval za Turistický oddíl mládeže Sojčata Žitenice a TOM č. 9939 Delfín Litoměřice.

Seznam se s GEOCACHINGEM - 21. 9. 2008

Dobrodružné hledání zlatého pokladu s použitím navigačního systému GPS (vlastní navigace nebyla podmínkou). Nová a jedinečná hra pro všechny věkové kategorie! Za pomoci GPS navigace účastníci plnili zajímavé úkoly a hledali zlatý poklad v centru města Litoměřice. Každý účastník získal drobné upomínkové předměty ve formě pexesa, magnetu „Kalich“, cyklomapy Litoměřic a okolí atd. Sladkou odměnou byly také koblihy a koláčky. Akci pořádal TOM Hrušovany.

Promítání Červený blesk - 22. 9. 2009

Promítání příběhu „ČERVENÝ BLESK“ pro děti i dospělé připomenulo zásady bezpečného chování v silničním provozu všem věkovým kategoriím. Akce proběhla v sále Knihovny K. H. Máchy od 10.00, 11.30 a 13.30 hod.

DNY ZDRAVÍ

Naplnění cílů 4, 11 programu Zdraví 21 – zdraví mladých, zdravější životní styl

Již po šesté proběhla v Litoměřicích nejrozsáhlejší kampaň na podporu zdraví a zdravého životního stylu pod názvem „Dny Zdraví“. Akce pořádané v rámci kampaně informovaly občany o tom, jak správně pečovat o své zdraví, jak je možné předcházet zdravotním potížím a zároveň jim také byly nabídnuty aktivity, které dlouhodobě přispívají k jejich fyzické i duševní pohodě.

Letošní ročník přinesl během měsíců říjen a listopadu 26 akcí pro všechny generace obyvatel města a jeho blízkého okolí (21 akcí pro veřejnost, 5 akcí pro litoměřické školy) – závody, besedy, diskuse, dny otevřených dveří v litoměřických solných jeskyních, ve fitcentrech i některých NNO.

Programy na litoměřických školách:

„Týden zdravého životního stylu na ZŠ a MŠ LINGUA UNIVERSAL“ – *Já a moje tělo, Zdravé zuby, Zdravý úsměv, Adolescenti a sexualita, Význam tekutin v lidském těle, Sport a lidské tělo a zdravá výživa, Česká koalice proti tabáku, Bezpečná cesta do školy, Intimní hygiena, První pomoc, Zdravé svačinky, Aerobik dívek, Příprava zdravých pokrmů* – pro každou třídu Soukromé základní školy a mateřské školy LINGUA UNIVERSAL s.r.o. byl připraven program (přednáška, beseda, pohybová aktivita, příprava ovocných a zeleninových pokrmů apod.), během kterého žáci získávali informace v oblasti zdravého životního stylu.

„Jak uzdravit Kubu v MŠ Stránského“ – jak správně pečovat o své zdraví, rozlišovat ovoce a zeleninu dle hmatu, vůně, vzhledu a chuti, připravit ovocný salát a sportovní činnosti.

„Zdravý způsob stravování“ – během října proběhl na ZŠ Havlíčkova projektový den na téma: „PEČUJEME O SVÉ ZDRAVÍ“. Nejmenší děti měly možnost nahlédnout do laboratoře na výrobu léčiv pokratické lékárny. Starší děti rozhýbaly svá těla aktivním pohybem, ve školní kuchyni byla

zahájena soutěž o nejchutnější zdravý pokrm, který posuzovaly paní kuchařky ze školní jídelny. V závěru celého dopoledne zkusili žáci zhodnotit své informace v kvízu o zdraví. Domů si odnášeli kromě certifikátu i plno zajímavých zážitků.

„Hrou proti AIDS“ – interaktivní projekt primární prevence HIV/AIDS pro žáky 8. a 9. tříd základních škol a studenty středních škol, jehož cílem bylo dát mládeži možnost netradičním způsobem si osvojit základní znalosti o možnostech přenosu viru HIV, ostatních pohlavně přenosných infekcí, ochraně před nežádoucím těhotenstvím a přemýšlet o vlastních postojích a chování v nejrůznějších rizikových situacích. Výukového programu se zúčastnili studenti

Střední pedagogické školy J. H. Pestalozziho, ZŠ a MŠ Lingua Universal, s.r.o, Masarykova ZŠ a ZŠ Boženy Němcové, ZŠ U Stadionu. Program připravil Státní zdravotní ústav Praha.

„Sexuální zdraví pro třetí tisíciletí - Láska a erotika, Antikoncepce, Prevence onkologických onemocnění, Tajemství lidského života“ - preventivní výukové programy pro 9. třídy ZŠ, studenty Gymnázia, Vyšší odborné školy, Obchodní akademie a Střední odborné školy EKONOM, SOU a OU. Cílem projektu Společnosti pro plánování rodiny a sexuální výchovy připraveného ve spolupráci se Světovou asociací pro sexuální zdraví a Mezinárodní federací plánovaného rodičovství bylo působit na zdravotní vědomí, poskytnout informace a posílit odpovědnost za své zdraví.

Program pro širokou veřejnost:

Koncem září a během října byly pořádány organizacemi města Litoměřice bezplatné besedy a přednášky zaměřené na zdraví obyvatel v nejširším slova smyslu. SKP Klubíčko připravilo besedu věnovanou ukázce **masáže dětí a kojenců a aromaterapie** a veřejnou diskusi na téma **„Kojení – cesta ke zlatu“**. V rámci debaty se hovořilo o tom, kdo všechno může podporovat matky, aby poskytly svým dětem zlatý start do života a kdo všechno může mít prospěch z toho, že matky své děti kojí. Akce probíhala v rámci „akce řetěz“, kterou každoročně pořádá Laktační liga. Dalšími besedy byly uspořádány Knihovnou K. H. Máchy na téma **„Co o nás říkají zuby“** a **„Večer celiaků“**. Chráněné bydlení pro seniory připravilo besedy s názvem **“Bezpečnost seniorů”**, **“Senioři a fyzioterapie”**, **„Zdravý životní styl ve stáří“** a **“Duševní hygiena”**.

Hypoterapie, muzikoterapie, saunování a návštěvy plaveckého bazénu se zúčastnili klienti Centra pro postižené děti a mládež SRDÍČKO.

Do kampaně přispělo **pohybovými aktivitami a radami o správné výživě** Fitnesscentrum Beseda.

Sportovním klubem policie STYL Litoměřice byl pořádán 8. ročník mezinárodního mistrovství obce Mířejovice v cyklistické časovce do vrchu pod názvem **MIŘEJOVICKÝ VYHNÍVÁK**. Akce se konala v sobotu 4. 10. 2008 a byla určena všem, kdo rádi jezdí na kole a chtějí si otestovat svou výdrž. Pro každého závodníka, který dojel do cíle, bylo připraveno občerstvení v mířejovické restauraci „Na Kopečku“ a pro první tři nejrychlejší z každé kategorie medaile a diplomy. Celkem se závodů zúčastnilo 70 cyklistů.

TOM č. 9939 Delfín Litoměřice zorganizoval pro všechny věkové skupiny druhou sérii soutěže „**Závody u vody**“. Účastníci mohli absolvovat v sobotu 11. 10. 2008, od 14.00 – 17.00 hod. na Střeleckém ostrově závodní trať libovolným stylem - chůzí, během, jízdou na kole, bruslích nebo invalidním vozíku.

Pro vyznavače tanečního sportu se konala dne 25. 10. 2008 pod záštitou Dětského domu Rozmarýn Litoměřice 2008 taneční soutěž skupin a jednotlivců pod názvem „**Battle of weekend**“.

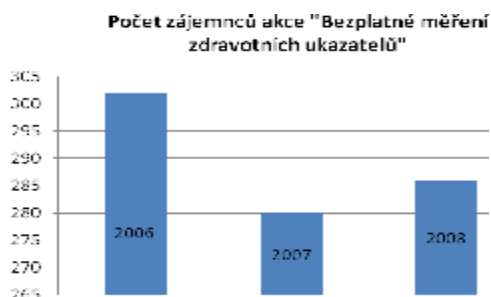
V programu ani letos nechyběly dny otevřených dveří některých organizací:

- 4. – 17. 10. : Hospic sv. Štěpána - **Poradna a půjčovna zdravotnických pomůcek,**
- 4. - 26. 10. : **Víkendové dny otevřených dveří v Solné jeskyni v Okružní ulici: aneb „Přijďte se podívat a vyzkoušet klima solné jeskyně!“** - prohlídka technického zázemí, poradenství k léčebným přípravkům a kosmetice s obsahem minerálů z Mrtvého moře,
- 5. a 12. 10. : **Bezplatné dvoudenní vstupy v Solné jeskyni Na Valech: aneb „Nechte se obklopit 19 tunami hlubinné kamenné soli a soli z Mrtvého moře“,**
- 6. - 10. 10. : **Týden zdraví v poradně Péče o člověka** – analýzy vnitřních a vnějších rizik zdraví, měření rizikových tělesných tuků, měření krevního tlaku, sestavení správného jídelníčku ke snížení hladiny tuků v krvi,
- 10. 10. : **Den otevřených dveří v Kontaktním centru Litoměřice** (centrum sekundární a terciární prevence drogových závislostí),
- 20. 10. : **Den otevřených dveří v Pedagogicko-psychologické poradně** – prohlídka a nabídka služeb určená pro rodiče a pedagogy,
- 22. 10. : **Den otevřených dveří ve Středisku integračních služeb TyfloCentru Litoměřice** - prezentace činnosti střediska a výstava drobných kompenzačních pomůcek.

Kampaň také nabízela již tradiční bezplatné **vyšetření zdravotních ukazatelů**. Zájemci si mohli nechat, dne 8. 10. 2008 od 8.00 do 16.00 hod. v prostorách KHS v Litoměřicích, změřit krevní tlak, cukr, cholesterol v těle a zatížení organismu oxidem uhelnatým. Prostřednictvím ochutnávek, propagačních materiálů a dárků byly propagovány bio výrobky, které bezplatně poskytl litoměřický

hypermarket Interspar. Hodnoty zdravotních ukazatelů si nechalo vyšetřit celkem 286 zájemců o vyšetření.

Akci organizovalo ve spolupráci s Krajskou hygienickou stanicí, u. p. Litoměřice, Odborem sociálních věcí a zdravotnictví a Poradnou péče o člověka také Zdravé město Litoměřice. Sponzorem byl hypermarket Interspar Litoměřice a Odbor sociálních věcí a zdravotnictví MěÚ Litoměřice.

30 dní pro neziskový sektor (říjen)

Naplnění cíle 20 programu Zdraví 21 – mobilizace partnerů pro zdraví

Informační centrum neziskových organizací se každoročně snaží jako pořadatel největší nekomerční kampaně v ČR „30 dní pro občanský sektor“, informovat širokou veřejnost o nezastupitelné úloze neziskových organizací v konkrétní oblasti našeho každodenního života.

Jarmark nevládních neziskových organizací:

Jarmark NNO se uskutečnil u příležitosti hlavní akce Litoměřický den bez aut“, která proběhla ve středu 17. září 2008 na Mírovém náměstí Litoměřice (viz Závěrečná zpráva kampaně Evropský týden mobility).

Akci předcházelo několik pracovních setkání litoměřických nevládních neziskových organizací. Cílem schůzek bylo obecné informování o kampani 30 dní pro neziskový sektor a diskuse nad akcemi, které neziskové organizace připraví pro veřejnost.

Zapojené organizace: Policie ČR, Městská policie Litoměřice, Technické služby města Litoměřice, ČČK, Besip, Pojišťovna Generali, Velocity, Středisko ekologické výchovy SEVER, Dům dětí a mládeže Rozmarýn, Knihovna K. H. Máchy, SKP Klubíčko, Klika 1, o.s., Proluga, o.p.s., Naděje o. s., Volnočasový klub Archa Naděje Litoměřice, Farní charita Litoměřice a Roudnice nad Labem, Středisko integračních služeb, detašované pracoviště TyfloCentra Ústí nad Labem, o.p.s., Diakonie ČCE, Ranč 3V Třebušín, K – centrum, Dům P. Marie Pomocné

V rámci kampaně měli zájemci možnost navštívit několik neziskových organizací, které si pro ně připravily různorodý program:

Den otevřených dveří - Dům křesťanské pomoci Bethel - Dům na půli cesty, loutkové představení Svát'ova dividla pro děti a mládež z centra SRDÍČKO - Centrum pro postižené děti a mládež SRDÍČKO, Den otevřených dveří - Dům Naděje Litoměřice – Azylový dům pro ženy, Výstava Bratří Květoňů, Týden Knihoven, Broučkáda, Autorský večer se spisovatelkou Ivanou Prudičovou, beseda na moderní poezii a Tat'ány Nálepkové, Šikovné ručičky, Výstava fotografií M. Kašky, CESTY - Island, země ohně, ledu a skvělé současné hudby - Knihovna K. H. Máchy, Den otevřených dveří - Kontaktní centrum Litoměřice, Závody u vody, Zamykání vody na soutoku Labe a Ohře - TOM č. 9939 Delfín Litoměřice, 44. GEODESIA RALLYE ČR - VIVA GEODESIA o. s., Beseda Cestopis Indonésie Jáva a bal - Klub seniorů, Den otevřených dveří - Diakonie ČCE - Středisko křesťanské pomoci v Litoměřicích, Den otevřených dveří - Informační centrum pro mládež – Klika 1- Proluka, o.p.s., Den otevřených dveří – Karneval pro děti, Jablkobraní, Podzimní bazar - SKP Klubíčko, Den otevřených dveří - Středisko integračních služeb - TyfloCentrum Ústí nad Labem o.p.s.

9. Další aktivity – mimo kampaně:

Projekt Karavana Evropy – 21. - 23. 4. 2008

Na Den Země 22. dubna se ve Zdravém městě Litoměřice uskutečnila konference u příležitosti třídní zastávky **projektu Karavana Evropy**, který se zabývá průmyslovými riziky ve velkých chemických podnicích a možnostmi, jak jim předcházet, k čemuž využívá tří základních principů: předběžné opatrnosti, prevence a participace. Vznik projektu Karavana Evropy je spojen s katastrofickým výbuchem v chemické továrně Icmesa v italském městě Seveso v roce 1976. Karavana Evropy tak má za cíl na příkladu této události zvýšit povědomí o možných rizicích, které chemické provozy i dnes představují zejména mezi reprezentanty měst a širokou veřejností.

Z italského Sevesa se proto vydali jeho zástupci nejdříve do České republiky, kde se v rámci litoměřických oslav Dne Země uskutečnila nejen samotná konference, ale rovněž dva pracovní semináře a exkurze do místních chemických podniků. Z České republiky pak putovala Karavana do Litvy a v červnu zavítala do Bulharska. Celkem se do projektu prostřednictvím těchto tří zastávek zapojilo všech 10 nových členských zemí EU a jejich poselství dorazilo až do **Evropského parlamentu**. 10. července bylo v italském Sevesu slavnostně podepsáno společné memorandum všech aktérů projektu u příležitosti 32. výročí havárie, kterým se jeho signatáři připojují k myšlence šíření informací o této problematice ve svých zemích a městech a zároveň k přijímání konkrétních opatření s využitím výše zmíněných tří principů. Již na konferenci v Litoměřicích došlo ke společné

dohodě starostů měst Litoměřice a Lovosice a generálního ředitele Lovochemie, že v rámci prevence uskuteční cvičení integrovaného záchranného systému a prověří tak připravenost nejen profesionálů, ale rovněž obyvatel žijících v potenciálně ohrožených lokalitách. Na konferenci se setkali představitelé měst Lovosice a Litoměřice, zástupci společnosti Lovochemie a Glanzstoff, krajský a městský úředníci zabývající se danou problematikou, zástupkyně slovenského Regionálního environmentálního centra a zástupci integrovaného záchranného systému s iniciátory projektu z města Seveso. Setkání společně pořádali město **Litoměřice**, italské město **Seveso** a **Národní síť Zdravých měst**. Více informací o projektu a setkání v Litoměřicích naleznete na: <http://zdravemesto.litomerice.cz>.

Vznik nových internetových stránek Zdravého města Litoměřice (duben)

V období leden až duben vznikala nová tvář internetových stránek Projektu Zdravé město Litoměřice a MA 21. Nový web obsahuje - obecné informace o projektu Zdravé město, Místní Agendě 21, udržitelném rozvoji, dětském zastupitelstvu, kontakty na členy Komise PZM a MA 21, příspěvkové a neziskové organizace litoměřického regionu, sledované indikátory (význam a hodnocení), analýzu zdravotního stavu obyvatel, archiv kampaní a akcí vč. fotodokumentace za roky 2007 - 2008, tiskové zprávy, grantové a dotační tituly vyhlášené Městem Litoměřice (podmínky, vč. formulářů žádosti a vyúčtování grantu), přehled podpořených projektů, pozvánky na akce a aktuality Zdravého města, strategické dokumenty města, úspěšné projekty financované z externích zdrojů, klíčové dokumenty pro realizaci PZM a MA 21 (Agenda 21, Zdraví 21, NEHAP), související internetové odkazy (NSZM, CENIA - databáze MA 21, školy podporující zdraví atd.). Největší návštěvnost stránek byla zaregistrována v období pořádání mezinárodních kampaní. Na internetové stránky se lze dostat z hlavních stránek města Litoměřice nebo přímo přes adresu: <http://zdravemesto.litomerice.cz>.

Benefiční akce „Z Kalichu dětem“ – 20. 9. 2008

Zdravé město Litoměřice, ve spolupráci se ZŠ Masarykova, pořádalo již podruhé benefiční akci pod názvem: „Z Kalichu dětem“. Na hřišti u Masarykovy základní školy Litoměřice se uskutečnil turnaj v malé kopané, kterého se zúčastnilo družstvo také pražských osobností (herci, televizní moderátoři apod.). V rámci akce probíhal i doprovodný program pro děti. Výtěžek z akce ve výši 100 000,- Kč byl tento rok věnován litoměřickému Klokánku. Šek byl slavnostně předán ředitelce organizace starostou města Litoměřice na zasedání Zastupitelstva města.

Zdravotní plán města Litoměřice

Na přelomu let 2007 - 2008 město Litoměřice ve spolupráci s odbornými zdravotními institucemi – Krajskou hygienickou stanicí, Zdravotním ústavem a Ústavem zdravotních informací a statistiky v Ústí nad Labem zpracovalo odborný dokument s názvem Zdravotní plán města. Práce na plánu probíhaly pod metodickým vedením Národní sítě Zdravých města ČR.

Zdravotní plán představuje důležitou součást Strategického plánu rozvoje města Litoměřice (rozvíjí kritickou oblast č. 2 – Sociální věci a zdravotnictví), jehož cílem je nastavit základní systémový rámec v oblasti podpory zdraví obyvatel. Plán navazuje na „Zdraví 21 – Dlouhodobý program zlepšování zdravotního stavu obyvatelstva ČR v 21. století“ a na již probíhající aktivity města zahrnuté v „Komunitním Plánu zdraví a kvality života“ a „Komunitního plánu sociálních služeb. Zdravotní plán je významnou součástí v postupu pokročilého města.

Veškeré podklady a data pro Zdravotní plán byly městu od odborných institucí poskytnuty zcela zdarma a to díky aktivitě města v rámci Projektu Litoměřice - Zdravé město. Město jako jedno z pokročilých Zdravých měst v místní Agendě 21 se zařadilo mezi první čtyři pilotní města v ČR (Vsetín, Chrudim, Litoměřice, Ústí nad Labem) disponující tímto dokumentem. Zpracovanému plánu předcházela Analýza zdravotního stavu obyvatel, která prověřovala zdravotní stav obyvatel na území města Litoměřice v porovnání s okresem Litoměřice i Ústeckým krajem. Pro analýzu byly využity zdravotní indikátory doporučené Ministerstvem zdravotnictví - např. střední délka života, úmrtnost, nemocnost, incidence infekčních onemocnění atd. (přehled sledovaných indikátorů města Litoměřice naleznete na: <http://dataplan.info/index.shtml?apc=1238029q5D>). Na základě výstupů analýzy byl rozpracován Zdravotní plán do struktury – priority (s ohledem na priority Zdraví 21), cíle, návrhy ukazatelů a odborní garanti, skupiny aktivit (opatření), (viz na: <http://dataplan.info/index.shtml?apc=1238029q2092399p>).

Struktura Zdravotního plánu byla projednána v příslušných komisích města a schválena Radou (20. 11. 2008) a Zastupitelstvem města (22. 1. 2009). Postup dle Zdravotního plánu bude spočívat ve sledování indikátorů a realizaci konkrétních opatření zaměřených na vyloučení či zmírnění negativních jevů vyplývajících z Analýzy zdravotního stavu. O naplňování Zdravotního plánu bude vedení a Zastupitelstvo města každoročně informováno prostřednictvím hodnotící zprávy.

Přehled nejvýznamnějších závěrů Analýzy zdravotního stavu obyvatel:

- Město Litoměřice stárne – od roku 1997 do 2006 došlo k poklesu obyvatel ve věku 0 – 14 let a to o 1444 osob. Naopak se zvýšil počet lidí nad 65 let věku a to o 2203.
- Přirozený přírůstek obyvatelstva je v okrese Litoměřice -0,48, což znamená, že obyvatel přirozeně spíše ubývá, než přibývá. Ve městě Litoměřice v posledním roce naopak dosahuje hodnoty 2,5, tedy obyvatel přirozeně přibývá.
- Jak ve městě, tak v litoměřickém okrese se zvýšila porodnost, což lze označit za pozitivní trend.
- Roste délka života – v průměru žijeme o čtyři roky déle, než před 20 lety.
- Nejčastěji lidé umírají na kardiovaskulární onemocnění, druhou nejčastější příčinou jsou zhoubné nádory, následují poranění a otravy, nemoci dýchací soustavy a onemocnění trávicí soustavy.
- Alarmující je nárůst diabetu - u mužů i žen v okrese Litoměřice je nejvyšší v kraji a vysoce převyšuje republikový průměr. U žen je vyšší než u mužů.

S kompletní analýzou zdravotního stavu je možno seznámit se na internetových stránkách Zdravého města Litoměřice – sekce dokumenty – ostatní (<http://zdravemesto.litomerice.cz>).

10. Fórum Zdravého města aneb Desatero problémů Litoměřic

Dne 22. 05. 2008 proběhla v prostorách Centrální školní jídelny další akce pro veřejnost: „Desatero problémů Litoměřic“ - veřejné projednání Plánu zdraví a kvality života (Akčního plánu rozvoje 2008 – 2009).

Fórum Zdravého města zahájil v 16.00 hodin Ing. Petr Švec, ředitel Národní sítě Zdravých měst ČR. Přítomné účastníky přivítal také starosta Města Litoměřice Mgr. Ladislav Chlupáč. Ředitel NSZM ČR na začátku programu představil činnost Národní sítě Zdravých měst ČR a informoval přítomné o programu fóra.

Člen zastupitelstva a politik Projektu Zdravé město a Místní Agendy 21 Mgr. Petr Hermann formou prezentace seznámil přítomné s aktivitami realizovanými v rámci Projektu Zdravé město a MA 21 (proběhlé kampaně, připravované akce atd.) a představil úspěšné aktivity v jednotlivých oblastech rozvoje (veřejná správa, sociální oblast, oblast kultury/sportu/volného času, životního prostředí, atd.).

Poté proběhla řízená týmová diskuse k jednotlivým rozvojovým oblastem a problémům, které je třeba z pohledu veřejnosti řešit (veřejná správa, životní prostředí, pedagogicko-výchovná oblast, zdravý životní styl/zdravotní služby, kultura/sport/volný čas, podnikání/cestovní ruch/bydlení/územní rozvoj, doprava, sociální oblast). V průběhu jednání se hlasovalo o Top 10 problémech města (tabulka č. 1) a pro aktivitu, která byla podpořena šekem ve výši 20 000,- Kč (tabulka č. 2).

Programem provázel, společně s ředitelem NSZM ČR, moderátor rádia Fajn North Music Marek Leština. V průběhu akce proběhla tombola, ochutnávka biopotravin a výstava výtvarných prací žáků ZŠ U Stadionu.

S výstupy z Fóra Zdravého města bylo seznámeno Zastupitelstvo města dne 26. 6. 2008. Zastupitelstvo doporučilo Radě Města pověřit řešením formulovaných problémů jednotlivé zainteresované odbory MěÚ a komisi „Zdravého města a MA 21“ a dále pověřilo Oddělení projektů a strategií implementací formulovaných problémů do aktuální verze strategického plánu a jeho akčního plánu - Plánu zdraví a kvality života.

Tabulka č. 1

Navržený problém (garant z každé oblasti navrhl 2 problémy)	Počet hlasů
<u>Přijezd a průjezd do města</u>	<u>27</u>
Separace odpadů vč. bioodpadu	17
Parkování	11
Absence chráněných cyklotras ve městě	10
Problémy v ulici Revoluční (kriminalita, nepořádek, ...)	10
Chybí multifunkční sportovní hala	8
Zkvalitňování a zefektivňování chodu úřadu ve vztahu k občanům	8
Chybí startovací byty	8
Vznik, propagace a rozvoj nových pracovních míst pro méně kvalifikované a zdravotně postižené občany	7
Doprava – negativní vliv na zdravotní stav obyvatel (hluk, smog, nedostatek pohybu)	7
Rekonstrukce školských zařízení + zabezpečení školních pozemků	6
Změna vlastnické formy MěN na a.s.	5
Zvýšení bezpečí ve městě a dalších lokalitách	5
Znečištění ovzduší + snížení hluku zejména z automobilové dopravy	3
Zvýraznění osobnosti K. H. Máchy	3
Dopravní situace kolem škol	3

Tabulka č. 2

Navržená aktivita (garant z každé oblasti navrhl 1 aktivitu)	Počet hlasů
<u>Podpora činnosti DDM Rozmarýn</u>	<u>29</u>
Propagace a vznik aktivit k rozvoji nových pracovních míst pro méně kvalifikované a zdravotně postižené občany	13
Podpora cyklistů a pěších (razantnější omezení dopravy)	11
Rekonstrukce školních zahrad	9
Osvěta separace odpadů	4
Kampaň týdne mobility – Den bez aut	4
Reklamní kampaň na podporu jízdy na kole a chůze	1
Podpora DDH v Jiráskových sadech	0

Co je Akční plán strategického plánu rozvoje města – Plán zdraví a kvality života?

Plán zdraví a kvality života, vytvořený v procesu komunitního plánování, je nedílnou přílohou Deklarace Projektu Litoměřice – Zdravé město a MA 21 (v souladu s metodikou Česká brána 21, vytvořenou Národní sítí Zdravých měst ČR) a společně vytváří celkový Projekt Litoměřice - Zdravé město. Jde o komunitní dohodu – formulaci problémů z pohledu veřejnosti, přičemž jsou sledovány všechny oblasti s vlivem na kvalitu života a zdraví obyvatel města. Základním mottem, který

provází přípravu a aktualizaci komunitního plánu je: „Naše město bude zdravé, pokud budou vyřešeny cíle a problémy uvedené v tomto plánu“. Komunitní plán je důležitým podkladem strategického plánování a řízení a představuje standardní součást Strategického plánu rozvoje města. Plán zdraví a kvality života je podkladem pro politiku zdraví města. Komunitní plán je dokumentem, který vzniká procesem „plánování odspodu“. Na jeho přípravě a každoroční aktualizaci spolupracují místní pracovní skupiny (složené z odborníků i zástupců široké veřejnosti). Důležitým znakem komunitního plánování je partnerství – nejedná se tedy o ukládání úkolů radnici ze strany veřejnosti, ale naopak o partnerský přístup všech místních subjektů k řešení veřejností vytyčených úkolů. Plán zdraví a kvality života je rozpracován do pravidelně vyhodnocovaných ročních (akčních) plánů. Dokument byl projednán s veřejností dne 22. 5. 2008 (účast veřejnosti na akci – 98 lidí). Aktuální verze dokumentu, je ke stažení na internetových stránkách Zdravého města Litoměřice <http://zdravemesto.litomerice.cz/> - sekce rozvojové dokumenty.

11. Interní grantový systém PZM a MA 21

Grantový systém byl vytvořen v roce 2002 s cílem podpořit naplňování Plánu zdraví a kvality života města Litoměřice. Je systémem podpory organizací, institucím i aktivním občanům, kteří chtějí přispět k rozvoji města a ke zlepšení kvality života obyvatel města. Cílem grantového systému je podpora města Litoměřice aktivitám:

- propagujícím Zdravé město Litoměřice a místní Agendu 21,
- aktivitám novým, začínajícím nebo přinášejícím změny v aktivitách současných,
- řešícím problematiku zdraví a udržitelného rozvoje, zjm. s ohledem na priority zdraví a
- udržitelného rozvoje ve městě (priority koncepcí NEHAP, Zdraví 21, Agenda 21),
- zahrnujícím spolupráci více subjektů,
- přispívajícím k realizaci cílů schválených zastupitelstvem a radou města
- celostátně propagovaným NSZM ČR (30 dní pro neziskový sektor, Den Země, Národní dny bez úrazů, Dny zdraví, Den bez tabáku, Den bez aut).

Finanční příspěvky jsou poskytovány na projekty malého typu ve výši od 1000,- Kč do 5000,- Kč. Rada města dne 24. 4. 2008 schválila přidělení grantů z Interního grantového systému Zdravého města Litoměřice na rok 2008 dle návrhu Komise PZM a MA 21. Z celkového počtu 21 přijatých žádostí bylo doporučeno poskytnout finanční příspěvek na 16 projektů:

Název projektu	Organizace	Přidělený grant
Běh naděje 2008	DDM Rozmarýn	10 000,-
Klika 1, o.s.	Informační centrum pro mládež Litoměřice	7 000,-
Lingua Universal soukromá ZŠ a MŠ s.r.o.	Město Litoměřice domov pro všechny	7 000,-
Lingua Universal soukromá ZŠ a MŠ s.r.o.	Týden zdravého životního stylu	6 500,-
Lingua Universal soukromá ZŠ a MŠ s.r.o.	Škola plná barev	4 000,-
Mateřská škola Litoměřice - Stránského	Hudba-pohyb-zdraví do naší mateřské školy	3 500,-
TOM č. 9939 Delfín Litoměřice	Závod u vody	5 000,-

SKP Klubíčko	Laskavě na svět	8 000,-
Svaz postižených civilizačními chorobami v ČR, o.s.	Rehabilitační plavání pro postižené a seniory	6 000,-
Mateřská škola Litoměřice - Plešivecká	Hrajeme si s pískovničkou	5 000,-
Mateřská škola Litoměřice - Masarykova	Ohýbej se jazýčku	4 000,-
Kinoklub ostrov	Divadelní představení pro děti a mládež konání workshopu v rámci divadelního festivalu „Pel divadel“	4 000,-
Diakonie ČCE – Středisko křesťanské pomoci v Litoměřicích	Pomůcky pro rozvoj dovedností uživatelů Agentury podporovaného zaměstnání	7 000,-
Diakonie ČCE – Středisko křesťanské pomoci v Litoměřicích	Rozvoj dětí v azylovém domě	5 000,-
Moto klub Bezinka Kamýk, o.s.	Bezinky pro děti a mládež – motokrosovým sportem k výchově a vzdělání	6 000,-
Michal Hanzl – Modrý z nebe	Hudební sklepy	6 000,-

V rozpočtu Zdravého města Litoměřice bylo na granty vymezeno 100 000,- Kč, z toho bylo přiděleno 94 000,- Kč (zbylé zdroje použity na ekologickou osvětu).

12. Důležité úspěchy a ocenění Zdravého města Litoměřice

Rok 2008 přinesl Zdravému městu Litoměřice několik ocenění:

- Cena za ukázkový postup ve společném tématu „udržitelná energetika“,
- postup v rámci místní Agendy 21 do kategorie „B“ (druhá nejvyšší kategorie v rámci procesu MA21),
- ocenění za kvalitní postup v rámci MA21 Cenou ministerstva vnitra „Organizace dobré veřejné služby“ za rok 2008
- 6. místo v celostátní soutěži Obec přátelská rodině (velikostní kategorie: 10 001 - 50 000 obyvatel)
- 2. místo za nejlepší uspořádaný program Evropského týdne mobility a Evropského týdne bez aut 2008.

13. Propagace a medializace projektu za rok 2008

Mediální analýza:

- leden** – *Měsíc v regionu* – Organizace mohou žádat o peníze z grantů
- *Zpravodaj NSZM ČR* – Také rok 2007 přinesl členům NSZM ČR řadu ocenění za jejich úspěšný postup
    - Podpora a rozvoj klíčových témat bude mít novou podobu
    - Zdravá města v ČR získávají uznání od svých kolegů z Evropy
  - *Deník Litoměřicka* – Ministr ocenil Litoměřice
- březen** – *Měsíc v regionu* – Litoměřice připravují „Zdravotní plán města“
- *Labský zpravodaj* – Cykloturistika má v Ústeckém kraji zelenou
  - *Deník Litoměřicka* – Kraj přispěl handicapovaným
    - Projektový den „Vítání jara“ v ZŠ Na Valech
- duben** – *Zpravodaj NSZM ČR* – Správné nakládání s odpadem pomáhá celé Zemi i místu, kde žijeme
- *Radniční zpravodaj* – Také děti chtějí pomáhat Zemi
    - Úkol: shánět městu peníze
    - Rozhodujeme společně
    - Umíme čelit nebezpečí
  - *Deník Litoměřicka* – Dopravní hřiště je opět v provozu
    - Slavili Den Země
    - V Severu proběhne ekologická konference
    - V Rozmarýnu bude mnoho zvířat
    - Do Severu zavítá Karavana Evropy
    - Ostražitost je na místě
  - *Tisková zpráva NSZM ČR* – Mezinárodní kampaň Den Země
- květen** – *Zpravodaj NSZM ČR* – Téma měsíce: Den bez tabáku
- Děti se aktivně účastní preventivních protikuřáckých programů
  - *Deník Litoměřicka* – Den Země pro nejmenší
    - Světový týden respektu k porodu dorazí také do Litoměřic
    - Karavana Evropy odstartovala v Litoměřicích
    - Analýza je zrcadlem našeho zdraví
    - Ukažte na problémy, které vás trápí
    - Policie připravila pro deváťáky akci „Do života bez karambolu“
    - Litoměřičtí deváťáci byli bez karambolu
- červen** – *Deník Litoměřicka* – Zdravá města chtějí, aby do Národní sítě vstoupil rovněž Ústecký kraj
- Za maketu cigarety si odnesli cenu
  - Strážníci kontrolují mladé cyklisty, zda na kole jezdí v přilbě
  - Žáci šestých tříd se dozvěděli, jak se mají chovat u vody a ve vodě
  - Čtenáři se on-line zajímali o Zdravé město Litoměřice
    - Máš cyklistickou přilbu, dostaneš odměnu
- srpen** – Litoměřicko 24 – Cílem kampaně je propagace ekologičtějších druhů dopravy
- září** – *Deník Litoměřicka* – V klubíčku připravili veřejnou diskusi na téma Kojení – cesta ke zlatu

- Nechte auto doma, jeďte na kole
- SEVER pořádá cyklovýlet po městě
- Akce bezpečně doma a na ulici: důchodci mohou přijít pro alarm
- Panelová diskuze bude o dopravě
- Litoměřice se připojují k akci Den bez aut, cestovat MHD se bude zdarma
- Klokánek obdržel dar 100 tisíc korun, výtěžek z benefiční akce
- *MF Dnes* – Autobusy pojednou zdarma – Radnice v Litoměřicích se přihlásila ke Dni bez aut, jinde podobnou akci neplánují
- *Právo* – Litoměřice chtějí čistý vzduch pro všechny
- *Litoměřicko 24* – Čistý vzduch všem
- Vlášek pojedede ve středu zdarma

- říjen** – *Měsíc v regionu* – V Litoměřicích diskutovali o dopravě
- *Tisková zpráva NSZM ČR* – Dny Zdraví
  - *Litoměřicko 24* – Dny zdraví v Litoměřicích
  - Kampaně „Dny zdraví a 30 dní pro NNO“ dnes pokračují dalšími akcemi
  - *Deník Litoměřicka* – Dny zdraví nabízejí bezplatné vyšetření rizikových faktorů
  - Besedy o zdraví jsou v Chráněném bydlení seniorů
  - Naděje v Litoměřicích pomáhá už 5 let
  - Připravují Dny otevřených dveří v Diakonii a klice 1, ale i Autorský večer moderní poezie
  - V Klubíčku je zítra Jablkobraní a karneval. Voda se zamkne v sobotu na soutoku Labe a Ohře.
  - V Tyflocentru je připraven program
  - Zamykání vody doplní také táborák
  - Dny Zdraví na ZŠ v Litoměřicích – Lingua Universal, ZŠ Havlíčkova

- listopad** – *Litoměřicko 24* – Kvalitu veřejné správy ocenil ministr Bursík
- Studenti opět vyjdou do ulic

- prosinec** – *Deník Litoměřicka*
- Zdravé město vypsalo grant, šanci mají zajímavé projekty
  - Kvalitu veřejné správy ocenil ministr Bursík
  - Litoměřice mají cenu za úspěchy v oblasti udržitelné energetiky
  - Radniční zpravodaj – Klokánek dostal sto tisíc
  - Ministr Bursík ocenil kvalitu veřejné správy
  - Časopis priorita – Litoměřická inspirace: energie z vlastních zdrojů

V roce 2008 bylo zaregistrováno v tiskovinách o činnosti Projektu Litoměřice – Zdravé město 69 článků.

14. Hospodaření Zdravého města a MA 21

Výdaje:	370 000,- Kč
Realizace kampaní:	259 000,- Kč
Den Země	39 000,-
Národní dny bez úrazu	10 000,-
Den bez tabáku	5 000,-
Evropský týden mobility a Evropský den bez aut	102 000,-
Dny zdraví + 30 dní pro NNO	40 000,-
Fórum Zdravého města Litoměřice	38 000,-
Interní grantový systém Zdravého města (přidělení grantů):	94 000,-
Propagace Zdravého města:	8 000,-
Reflexní doplňky (odměny na akce):	25 000,-
Ekologická výchova pro školy:	6 000,-
Dary a občerstvení domácím i zahraničním hostům:	3 000,-
Příjmy:	370 000,- Kč
Rozpočet PZM a MA 21 (schválený Zastupitelstvem města):	220 000,-
Interní grantový systém Zdravého města (schválený Zastupitelstvem města):	100 000,-
MŽP ČR (příspěvek na organizaci Evrop. týdne mobility):	20 000,-
Karavana Evropy (příspěvek na kampaň Den Země):	25 000,-
Odbor Sociálních věcí a zdravotnictví:	16 000,-
Hypermarket Interspar (poukázky na nákup bio potravin):	5 000,-